

Юлія ПАХАР,

соціальний педагог Опорного закладу освіти «Грицівський ліцей» Шепетівського району

Разом в укритті не страшно

Актуальність профілактичного заняття обумовлена необхідністю дотримання рекомендацій Міністерства освіти і науки щодо забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні, зокрема важливістю формування у дітей молодшого шкільного віку навичок безпечної поведінки під час війни.

Мета: допомогти дітям психічно та фізично впоратися з перебуванням в укритті під час повітряної тривоги в школі; підняти рівень особистої відповідальності за власне життя, здоров'я, емоції та дії; сформувані відчуття захищеності, підвищити рівень розвитку саморегуляції.

Час: 35-40 хв.

Зміст заняття

1. Вправа-привітання «Привіт по колу» (1 хв).

Всі діти стають в коло. Зі словом «Привіт!» соціальний педагог плескається обома долонями з дитиною, що стоїть ліворуч. Це привітання має пройти через кожну дитину по колу і знову повернутися до соціального педагога, а потім пройти у зворотному напрямку.

2. Мозковий штурм (2 хв).

- Які основні правила поведінки в укритті?
- Чи можна самостійно, без дозволу вчителя залишати укриття?
- Чи можна залишати укриття, не дочекавшись сигналу про відбій повітряної тривоги?

3. Вправа «Мій перший стендап» (9 хв).

Діти по черзі виходять у центр кола на імпровізовану сцену і розповідають історію, яка має на меті розсмішити інших. Умовою є опис історії в деталях, показ власних емоцій у момент події та емоції інших учасників. Вправа виконується за бажанням.

4. Вправа «Покажи емоцію» (4 хв).

Соціальний педагог пропонує дітям показати свої емоції.

- Лінь (варто показувати першою).
- Зацікавленість.
- Хитрість (щось замислили).
- Замріяність.
- Гнів.
- Страх.
- Залюбленість (може бути у предмет, подію).
- Радість (у кінці).
- Щастя (у кінці).

Якщо немає можливості рухатися, діти можуть виконувати вправу сидячи. Дорослому варто слідкувати за груповою динамікою, особливо при прояві негативних емоцій та вчасно переключатися на іншу (протилежну) емоцію.

5. Вправа «Заспіваймо пісню» (3 хв).

Діти разом співають пісню «Ой у лузі червона калина похилилася» [2].

6. Вправа «Уявімо себе» (3 хв).

Вправа полягає в тому, щоб діти могли уявити себе різними персонажами чи предметами і відтворити цю роль в ігровій формі.

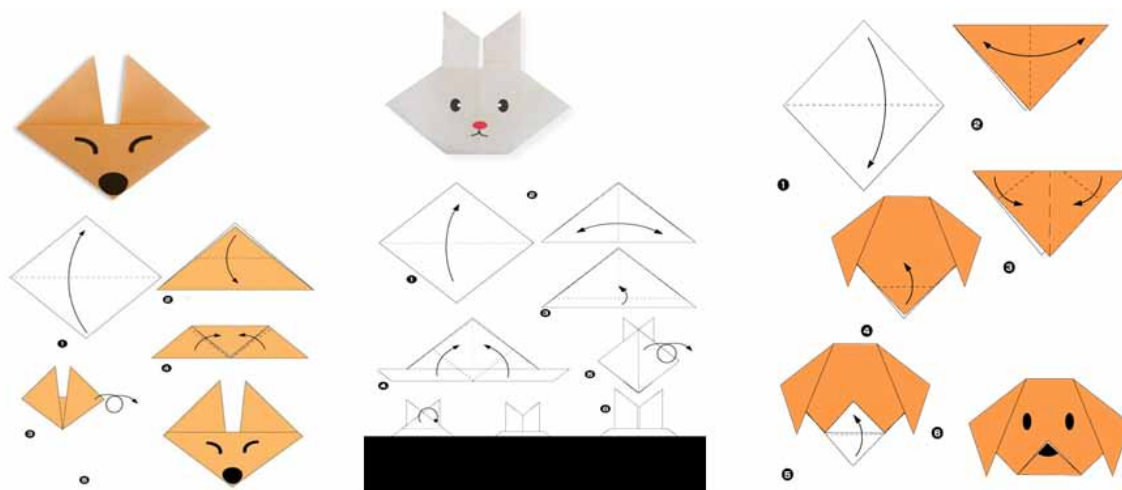
Вправа починається з того, що дорослий усім учасникам задає «роль», яку учням варто відіграти учням одночасно. Наприклад, діти уявляють себе:

- гарним деревом;
- картиною, на яку всі дивляться;
- чайником, який закипає;
- пеньком;
- квіткою/плющем, який плететься по стіні;
- динозавром;
- жабою;
- кішкою, яка засинає тощо.

Якщо немає можливості рухатися, діти можуть виконувати вправу сидячи [1].

7. Вправа «Створи оригамі» (10 хв).

За заздалегідь заготовленими шаблонами діти створюють оригамі.

Дуже доречною для учнів початкових класів є «Анти-тривожна валіза». Вона стане у нагоді при затяжних повітряних тривогах.

Орієнтовне наповнення «Антитривожної валізи»:

1. Кольорові олівці (найкраще воскові чи пастельні).
2. Клей (олівець чи пва).
3. Папір (будь-який (головне багато) для малювання, паперових сніжок, просто рвати).
4. Ножиці.
5. Пластилін (бажано м'який, щоб дітям було легко розминати у руках, ліпити).
6. Намистинки, мозаїка, леги, настільні ігри тощо.
7. Пальчиковий театр (або ж лялька на руку).
8. Скотч (двосторонній, декоративний, звичайний).
9. Дитячі книжки.
10. Вправа «Створюємо музику» (5 хв).

Як створити музику з будь-чого? Можна проявити креативність і сформувати цілий ансамбль звукових інструментів. Варто лише знайти в рюкзаку предмети, які потенційно можуть давати цікавий звук, і додати трохи креативності, щоб створити саморобні інструменти.

Наприклад:

1. Скотч + відро = барабан.

2. Пляшка + сипучі = шейкер.

Діти можуть разом створити музичні інструменти, а потім заспівати пісню, яка їм до вподоби.

7. Вправа «Скринька переживань» (2 хв).

Дорослий демонструє дітям невеличку скриньку. Пропонує відправити її по колу, щоб зібрати усі їхні неприємні переживання і турботи. Можна запропонувати учням розповісти про свої переживання пошепки, але обов'язково у цю скриньку. Потім дорослий заклеює і виносить скриньку, а разом з нею і дитячі неприємні переживання.

8. Вправа-прощання «Електричний струм» (1 хв).

Усі беруться за руки і, починаючи з соціального педагога, передають потиски один одному. Коли цей сигнал надходить до педагога з іншого боку, піднімають руки вгору і промовляють: «До побачення! До зустрічі!».

Використані джерела

1. Порадник для вчителів. Активності для учнів та учениць у бомбосховищах шкіл. ЮНІСЕФ, МОН України, Спільно до навчання, Освіторія. К., 2022. – 23 с.

2. <https://www.youtube.com/watch?v=GBcJcdNqhhw>

Олена ПОГРЕБЕЦЬКА,
соціальний педагог закладу дошкільної освіти №9 «Барвистий віночок»
Кам'янець-Подільської міської ради

Школа молодії сім'ї – новий формат взаємодії з родинами

Родина і заклад дошкільної освіти – два суспільних інститути, які закладають фундамент майбутнього дитини. У них спільна мета: виховати здорову, соціально адаптовану, всебічно розвинену людину з високим інтелектуальним, творчим та духовним потенціалом.

Батьки є першим суспільним середовищем дитини, першими розкривають маленькій людині предметний світ і надають їй емоційного забарвлення.

Важливою у співпраці з кожною сім'єю є допомога батькам зрозуміти і сприйняти сучасні гуманістичні ідеї та орієнтири, які ґрунтуються на повазі до особистості дитини, турботі про її всебічний розвиток. Такий підхід передбачає сприйняття дитини як унікальної особистості, визнання її прав, ставлення до неї як до суб'єкта з власними потребами.

На формування особистості дитини впливає загальна атмосфера сім'ї: форми і способи взаємодії дорослих до дітей, що в ній існують. Батькам важливо безумовно приймати свою дитину, любити, поважати, зважати на її думки та почуття, демонструвати повагу. Важливою є зацікавленість до її світу та життя. Тоді дитина почувається потрібною. Вона готова довіряти батькам, переймати їхній досвід, адже вони є прикладом для наслідування.

Через життя у сім'ї формується ставлення до людей, речей, самого себе, виробляються ідеали та цінності. Любов дитини до батьків забезпечує безпеку, є гарантом емоційного благополуччя [3].

За загальним визнанням учених-дослідників, соціальний інститут сім'ї переживає стан кризи. Умови нестабільності суспільства й соціальна напруженість негативно впливають на виховні функції сім'ї. Дослідження показали, що батьки, виховуючи дітей, все більше потребують допомоги фахівців. Багато батьків в сьогодиншній ситуації збентежені поведінкою своїх малюків [4]. Дедалі частіше зустрічаються емоційно нестійкі діти, у яких спостерігаються найрізноманітніші елементи особистісної акцентуації (агресивність, брехливість, імпульсивність). Стають актуальними чимало проблем: чому потрібно навчити дитину, як з нею гратися, як справлятися з її примхами та непослухом?

Сучасні дослідники в галузі дошкільної освіти Л. Артемова, А. Богуш, Р. Буре, О. Запорожець, О. Кононко, В. Котирло, О. Усова та ін., роблячи акцент на взаємозалежності суспільного та родинного виховання, зазначають, що сім'я й заклад дошкільної освіти, як соціальні інститути, мають взаємодіяти задля повноцінного розвитку дитини-дошкільника.